

Табела 5.2. Спецификација предмета
Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм: Основне академске студије социологије
Назив предмета: Социологија руралног развоја
Наставник/наставници: проф. др Петровић З. Мина, проф. др Бацковић Д. Вера, доц. др Петровић С. Јелисавета
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Одслушани предмети Теорије друштвене структуре и система, Теорије о друштвеним променама, Методологија социолошких истраживања 1 и Методологија социолошких истраживања 2
Циљ предмета је да се студенти на теоријском, емпиријском и практичном нивоу, уведу у проучавања друштвених појава и процеса из просторне перспективе.
Исход предмета Студенти стичу знања и вештине да друштвене неједнакости испитују кроз призму односа руралних и урбаних подручја, са акцентом на структурним и актерским променама у аграрним и руралним областима, те на социолошком значају биотичког нивоа анализе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Курс се бави трансформацијом различитих аспеката друштвеног живота у руралним просторима, почев од сељачког друштва карактеристичног за европски феудални поредак, његовог утапања у модерно индустријско друштво, до поновног реafirмисања руралних подручја у потрази за одрживим развојем савременог постиндустријског друштва. На концептуалном нивоу, посматрана трансформација разматра се из перспективе теорије модернизације, критичког приступа политичке економије и политичке екологије. Појам сељаштва као традиционални, преиндустријски ентитет и хибридна друштвена категорија анализира се у структурној и актерској димензији, а класно-слојни положај сељаштва разматра из марксистичке, веберијанске и бурдијеовске перспективе. Кроз садржај курса уочава се трансформација предмета социолошке анализе: од социологије села ка социологији руралног развоја. Поред европског односно искуства развијеног света, проблематизује се и искуство земаља у развоју, а највећи значај дат је друштвено историјском преображају села и сељаштва у Србији у различитим периодима. <i>Практична настава</i> У оквиру наставе на аудиторним вежбама социолошки релевантни аспекти развоја руралних подручја повезују се са ефектима практичне аграрне политике (од зелене револуције ка интегралном руралном развоју), као и са истраживањима иновативних еколошких, социјалних и културолошких пракси различитих актера у руралним подручјима. Акцентују се ограничења еколошке модернизације и могућности реafirмисања сељачког принципа, те структурне и актерске претпоставке и препрека интегралног руралног развоја у Србији.
Обавезна литература: • Срђан Шљукић, Марица Шљукић (2012) „Сељаштво као друштвена класа“; „Најнижи друштвени слој – истраживања М. Поповића и сарадника“; „Једна од класа новог класног друштва – гледиште З. Голибовић“; „Сељаштво у покушајима помирења класног и стратификацијског типа анализе – истраживања Лазића и Цвејића“ у: <i>Земља и људи</i>, Нови Сад: Mediterran Publishing: 25-38; 113-129; 134-137; 155-178. • Срђан Шљукић (2015) „Од антропологије назад ка социологији: сељаштво и његова трансформација“; „Сељачка економија“ „Аграрна структура и њене промене“; „Сељаци радници као посебан друштвени слој“; Трансформација сељачког газдинства под утицајем процеса модернизације“; „Земљорадничко задругарство“, у: Шљукић, С. и Јанковић, Д. <i>Село у социолошком огледалу</i>, Нови Сад: Mediterran Publishing: 85-94; 114-140; 144-155. • Дејан Јанковић (2015) „Рурална подручја Србије: карактеристике руралне економије и руралног становништва“ „Макро оквири руралног развоја“; „Заједничка аграрна политика Европске уније“; „Аграрна и рурална политика у Србији“, у: Шљукић, С., и Јанковић, Д. <i>Село у социолошком огледалу</i>, Нови Сад: Mediterran Publishing: 237-257; 287-297. • Анри Мандра (2002) “Проналазак сељаштва: тренутак у историји француске социологије после Другог светског рата”, <i>Revue Francaise de Sociologie</i>, 43 (2002), (приручни превод), стр: 157-171. • Слободан Цвејић, Марија Бабовић, Мина Петровић, Наталија Богданов, Оливера Вуковић (2010)

Социјална искљученост у руралним областима Србије, Београд: УНПД Србија, Сектор за инклузивни развој, Београд: 9-30; 39-43.

- Марија Бабовић, Оливера Вуковић (2008) *Жене као помажући чланови пољопривредног домаћинства*, Београд: УНДП Србија и ЕУ: 31-35; 95-104; 107-111.
- Душан Мојић (2012) *Између села и града*, Београд: ИСИФФ: 82-89; 102-109; 117-128.
- Ирена, Петровић, Вера Бацковић (2015) Пољопривредници у друштвеним променама у Србији, у: Миленковић, Павле, Стојшин, Снежана, Пајванчић-Цизел, Ана (прир.) *Друштво и простор. Урбани и рурални простор: Економски, правни и организациони простор*. Београд: ССД: Институт за упоредно право; Нови Сад: Филозофски факултет: 228-243.
- Артур Ескобар (2016) „Планирање“, у: Вујовић, Сретен (прир.) *Социологија руралног развоја - хрестоматија*, Београд: ЗУНС: 167-178.
- Иван Цифрић (2016) „Рурални развој у глобализацији“ у: Вујовић, Сретен (прир.) *Социологија руралног развоја - хрестоматија*, Београд: ЗУНС: 179-197.
- Jan Dauve van der Pluh и сарадници (2016) Рурални развој – од праксе и политике ка теорији, у: Вујовић, С. (прир.) *Социологија руралног развоја - хрестоматија*, Београд: ЗУНС: 103-121.
- Jan Dauve van der Pluh (2008) *The New Peasantries: Struggles for Autonomy and Sustainability in an Era of Empire and Globalization*, Earthscan, London, Sterling, VA. (Поглавље 2: “Постављање сцене” и Поглавље 10: “Селачки принцип”). (приручни превод), стр. 1-13; 261-282.

Допунска литература (за практичну наставу):

- Горан Живков и др. (2012) *Будућност села у Србији*. Београд: Влада Републике Србије, Тим за социјално укључивање и смањивање сиромаштва
- Драган Милков (2015) *Улога управе у поступку враћања задружне имовине*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду.
- Борис Беговић, Бошко Мијатовић, Драгор Хибер (2006) *Приватизација државног земљишта у Србији*, Београд: Центар за либерално-демократске студије
- Бранислав Милић (2011) *Рурални развој – практикум за локалне актере*, Београд: СКГО.
- *Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије (2014–2024)*, Београд: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, 2014.
- *Стратегија просторног развоја Републике Србије 2009-2013-2020*. Београд: Министарство животне средине и просторног планирања и Регионална агенција за просторно планирање, 2009.
- Наталија Богданов, Марија Бабовић (2014) *Радна снага и диверзификација прихода на пољопривредним газдинствима у Србији – стање и изазови за политику руралног развоја*, Београд: Завод за статистику.

Број часова активне наставе	Теоријска настава:15x2	Практична настава: 15x2	
Методе извођења наставе: предавања, истраживачки пројекат, презентације пројеката			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	25	усмени испит	70
колоквијум-и			
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			